

בן הכרך ובן הכפר

אנו אומרים זאת מדי בוקר, אבל ספק אם אנחנו מקדישים למלים המקסימות והנשגבות הללו את תשומת הלב הראויה:

...מִשְׁרָתִי כָּל־עֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם
וּמִשְׁמִיעִים בִּידָאָה יַחַד, בְּקוֹל,
דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלֵךְ עוֹלָם...

וְכָל־מַקְבְּלִים עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שְׁמִים זֶה מְזָה,
וְנוֹתְנִים בְּאַהֲבָה רְשׁוּת זֶה לְזֶה
לְהַקְדִּישׁ לַיּוֹצֵר
בְּנַחַת רוּחַ, בְּשִׁפָּה בְּרוּיָה וּבְנִיעִימָה קְדוֹשָׁה.

כָּל־מַקְבָּד
עוֹנִים בְּאַיְמָה וְאוֹמְרִים בִּידָאָה:
קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ ה' צ' - בָּאוֹת. מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ!

וְהַאֲפָנִים וְחִיּוֹת הַקֶּדֶשׁ
בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֶמֶת הַשְּׂרָפִים.
לְעֶמֶתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ!

ובכן, מִשְׁרָתִי של הקב"ה, מלאכי מרום, עומדים בעולמות העליונים ומשבחים את הקב"ה. השרפים - ששם מזכיר לנו להבה של אש - מתאחדים כולם יחדיו ואומרים בנחת ובנעימות: "קדוש קדוש קדוש", ובתגובה זועקים לעומתם האופנים וחיות הקודש ברעש גדול: "ברוך כבוד ה' ממקומו".

על הדו־שיח המעניין הזה, המתנהל בין השרפים ובין האופנים וחיות הקודש, אנו חוזרים גם בתפילת "ובא לציון", וזהו גם הבסיס של ה"קדושה" הנאמרת בתפילה בציבור. "שרפים" ... "אופנים וחיות הקודש" ... עברנו המושגים השונים הללו זהים לחלוטין - את כולם איננו מבינים...

האם יש הבדל בין השרפים ובין האופנים וחיות הקודש?
למה השרפים מדברים בנחת ובנעימה, והאופנים - בקול רעש גדול?
מדוע אלה אומרים "קדוש קדוש", ואלה - "ברוך כבוד ה' ממקומו"?
מדוע קריאת האופנים באה בתגובה לדברי השרפים ("לעומת השרפים")?
מדוע האופנים "מתנשאים"?

אם נעיין קמעא במקורות המהווים את הבסיס לתפילה זו, נוכל לגלות מעט מן התכנים העמוקים שמאחורי תיאורים אלה, שאנו נוטים לעתים למלמל ללא הבחנה...

שיחת המלאכים

לרגל חג השבועות,
שבו אנו מפטירים במרכבת יחזקאל
הרב יצחק קפלן

אֶל עוֹלְמוֹת עֲלִיוֹנִים נַעֲלָה וְנִמְרִיא
שֶׁם נְבִיא עִירוֹנִי, וְגַם נְבִיא כְּפָרִי.

בְּעוֹלָם הָרֵאשׁוֹן נִשָּׂא קוֹל בְּרָמָה
הָעוֹלָם הַשֵּׁנִי הוּא עוֹלָם הַדְּמָמָה.

וְאִם לְשִׁיחַת הַמַּלְאָכִים נִטָּה אֲזַנִּים
נוֹכַח גַּם אֲנִי לְלַמֵּד לָקַח אוֹ שְׁנִים.

שיחת מלאכים זו שאובה למעשה מתוך דברי שניים מנביאי ישראל - ישעיהו ויחזקאל. נביא נביא וסגנונו, נביא נביא ודרגתו בקודש. כל נביא מעולמו דיבר, ואת אשר ראה - תיאר.

בשנת מות המלך עזיהו ואֶדְרָאָה אֶת אֶדְנִי יֵשָׁבַע עַל כֶּסֶּא רִם וְנִשָּׂא וְשׁוּלָיו מְלָאִים אֶת הַהֵיכָל: שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ... וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ ה' צְבָאוֹת מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

הנביא ישעיהו מתאר בשלושה פסוקים את המחזה שבו נגלה אליו כיסא הכבוד, אשר "ממעל לו" עומדים השרפים, והללו קוראים זה אל זה - כלומר מעניקים מכוחם זה לזה, ומתכללים יחדיו, כלשון הברכה: "וכולם מקבלים עליהם... זה מזה, ונותנים באהבה רשות זה לזה" - ואומרים "קדוש קדוש קדוש".

התגובה לדבריהם מופיעה בנבואתו של יחזקאל: וְדַמִּית הַחַיּוֹת מִרְאֵיהֶם כְּגַחְלֵי אֵשׁ בְּעֶרְוֹת כְּמִרְאֵה הַלְּפָדִים... וְנִשָּׂאֲנִי רוּחַ וְאֶשְׁמַע אַחֲרֵי קוֹל רֵעִשׁ גָּדוֹל בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמִּקְוָמוֹ: וְקוֹל כְּנָפֵי הַחַיּוֹת מְשִׁיקוֹת אֶשָּׁה אֶל אַחֻזָּתָהּ וְקוֹל הָאוֹפָנִים לְעִמָּתָם וְקוֹל רֵעִשׁ גָּדוֹל:

דבר האופנים וחיות הקודש - שנדמו בעיניו של יחזקאל לגחלי אש בוערות כלפידים (כמו השרפים? או שמא יש הבדל?) - מופיע בהפטרה של חג השבועות בצמוד לחיזיון ארוך ומפורט הידוע בשם "מרכבת יחזקאל", בו מתוארות בפרוטרוט דמויות מלאכים ונבראים עליונים. בפתחת הדברים מציין יחזקאל: "נפתחו השמים ואראה מראות אלוקים".

האריכות והפירוט שבהם מתאר יחזקאל את המרכבה העליונה בולטים במיוחד על רקע תיאורו הקצר של ישעיהו.

שתי מרכבות - שני עולמות

האם פירוש הדבר שנבואתו של יחזקאל היתה גדולה מנבואת ישעיהו? להפך - אומרים חז"ל:

כל שראה יחזקאל - ראה ישעיה. למה יחזקאל דומה? לבן כפר שראה את המלך. ולמה ישעיה דומה? לבן כפר שראה את המלך.

ופירש רש"י:

כל שראה יחזקאל ראה ישעיה. כששרתה עליו רוח הקדש, כמה שנאמר "ואראה את ה' יושב על כסא רם ונשא" וגו'. אלא שלא חש לפרש את הכל, שהיה בן מלכים וגדל בפלטין (=בארמון). ובן כפר שראה את המלך אינו נבהל ואינו תָּמָה ואינו חש לספר.

המשל הנפלא של חכמינו מעניק לנו אפוא התייחסות חדשה להבדל בין שתי הנבואות. יחזקאל מתאר את המרכבה העליונה בהתפעלות כה רבה, דווקא מפני שעבורו - בהתאם לדרגת נבואתו - היה זה מחזה מפליא ויוצא דופן. לעומת זאת ישעיהו, נביא נעלה יותר, היה רגיל במחזות אלה ולכן קיצר.

מעיר על כך הרבי זי"ע:

לפי פשוטו נראה, שהחילוק ביניהם הוא לא במה שראו אלא במה שסיפרו, ד"שעיה לא חש לפרש את הכל, שהיה בן מלכים וגדל בפלטין. ובן כפר שראה את המלך אינו נבהל ואינו תָּמָה ואינו חש לספר."

אבל מזה גופא שישעיה מתואר כ"בן כפר" שהיה בן מלכים וגדל בפלטין, ויחזקאל כ"בן כפר" שאין מקומו בפלטין של מלך - מובן שנבואת ישעיה גדולה ושלימה יותר, וכמאמר חז"ל שישעיה נקרא "גדול שבנביאים" ומדריגת נבואתו והשגתו היתה למעלה מהשגת יחזקאל.

אין זאת רק שיחזקאל תיאר באריכות מה שישעיהו כתב בקיצור, אלא גם הנבואות עצמן היו נבואות שונות.

במה זה מתבטא? ממשיך הרבי ומבאר:

אחד החילוקים דמרכבת ישעיה ומרכבת יחזקאל הוא, שבמרכבת יחזקאל מדובר על-דבר החיות והאופנים, ובמרכבת ישעיה - על-דבר השרפים. והרי האופנים וחיות עבודתם ברעש, כידוע ש"קול רעש גדול" זה הוא מהאופנים, כמו שנאמר בברכות קריאת שמע "והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול מתנשאים לעומת השרפים לעומתם משבחים ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו", מה-שאיין-כן עבודת השרפים אינה ברעש.

ובטעם הדבר מבואר, שהחילוק בין שרפים ואופנים הוא על-דרך החילוק בין בן כפר שראה את המלך ובן כפר שראה את המלך:

הרעש בא מצד החידוש, ולכן הרי זה דוקא אצל בן כפר שראה את המלך, שראית המלך ורוממותו גורמת אצלו רעש, מחמת החידוש שבדבר. מה-שאיין-כן בבן כפר שאינו חידוש בעיניו (כל-כך), אין אצלו רעש. ועל-דרך-זה הוא החילוק בין השרפים והאופנים.

יחזקאל, בן הכפר, שראית המרכבה העליונה עוררה בו התפעלות אדירה מחמת המרחק שלו מארמונו של המלך, התנבא על עולמם של האופנים וחיות הקודש, המקביל לדרגא שלו: לפי המבואר

מלאכים בוערים ומלאכים שרופים

עמד שם חכם אחד ושאל: הרי הצדק עם הנגיד. איך ייתכן שהוא, שמוחו ולבו שקועים במסחר, מתייחס למאכלים המשובחים בשוויון-נפש, ודווקא תלמידי הישיבה ההוגים בתורה מתלהבים מהם כל-כך?!

ובכן, האם הצדק עם החכם?

מנקודת מבטה של תורת החסידות, קושייתו של החכם אינה קושייה. אולי התפעלותם המוגזמת של תלמידי הישיבה אינה ראויה, ובכל זאת - הסכין והמזלג של הנגיד אינם מספרים בהכרח על דרגא רוחנית גבוהה יותר, ואדרבה.

האמת היא שאין פלא בכך שהנגיד אינו מתרגש יתר על המידה כשמוגשים לפניו מטעמים. מה שמעורר בנו התפעלות הוא מפגש עם דבר חדש, השונה ממה שהורגלנו אליו. למעשה, ככל שהדבר רחוק יותר מעולמנו, אנו מתפעלים ממנו יותר.

ידידנו הנגיד - סעודות משובחות הן חלק משגרת חייו. בכל יום עולים על שולחנו מאכלים מובחרים כגון אלה. אדם אינו מתפעל ממה שהפך להיות חלק בלתי נפרד מסדר יומו, ובעצם - הפך להיות חלק בלתי נפרד ממנו.

מאידך גיסא, התפעלותם של תלמידי הישיבה מעידה, כי אף-על-פי שהם ככל הנראה מחבבים

אולם ההבדל בין בן הכפר לבן הכפר אינו רק שאלה של תדירות - מי רואה את מרכבת המלך לעתים קרובות יותר. מדובר כאן בעניין מהותי הרבה יותר.

נפתח במשל החסידי הוותיק הבא, המופיע באחד מכרכי "חסידות מבוארת":

פעם ביקר נגיד גדול בישיבה, וראה שהסעודה שנתנו לתלמידים היתה של לחם צר עם דג מלוח וקצת ירקות, ומאוד חשקה נפשו להנות אותם בסעודה הראויה לשמה. וכך הזמין עבורם סעודה שלמה, עופות צלויים עם כל מיני מטעמים, והניח אותה לפניו.

התלמידים, בראותם מאכלים אלה שלא ראו מעולם, חטפו את המאכלים בידיהם ואכלו במהירות מתוך התפעלות ותאוה גדולה.

בראות הנגיד את ההנהגה הפרועה שלהם, עמד והוכיחם על פניהם באומרו - התביישו! וכי כך יאות לתלמידים העוסקים יומם ולילה בתורה, לאכול בתאוה גדולה כזו? והלא כשאנו אוכלים סעודה כזו, הכל הוא בנימוס: יושבים במנוחה ליד השולחן עם מזלגות וסכנים, ואוכלים בנחת חתיכה אחר חתיכה, מבלי להפגין התפעלות יתרה.

עופות צלויים, בכל זאת מדובר בעניין זר להם, שאינו חלק מעולמם בימים כתיקונם.

כאשר עני זוכה למעדני מלכים, אין ספק שהוא מתרגש פי כמה מן העשיר. אך אין פירוש הדבר שהעני אוהב את המעדנים יותר מן העשיר. ההפך הוא הנכון: שוויון הנפש של העשיר מעיד על כך שמאכלים אלה הם חלק בלתי נפרד ממהותו, להבדיל מהעני.

זו היתה תשובת ידידו של החכם - לפי המשך המשל המתואר ב"חסידות מבוארת":

ענה לו חברו: דע, כי האמת היא להפך ממש. תלמידי ישיבה שמימיהם לא ראו מעדנים כאלה, מתפעלים מהם מאוד מחמת החידוש שבדבר; ואילו הקרירות של הנגיד נובעת מזה שנתרגל כל-כך בתאוות אלה, עד שמאכלים מגושים אלה נעשו כל חייו וכל מהותו ועצמותו, וממילא אין כאן התפעלות.

המסקנה היא אפוא, שחיבתו של הנגיד כלפי המאכלים גדולה יותר. וכיצד נוכל להיווכח בכך? המשיך החבר ואמר:

בואו ותיווכחו: אם ניטול מהתלמידים את הסעודה הגדולה הזאת, ונחזיר אותם למנהגם בסעודה פשוטה בלחם צר ודג מלוח כפי שהורגלו, הרי במהרה יישכח מהם כל העניין;

אך נסו נא לקחת מהנגיד את מאכליו האהובים עליו - אבוי למי שיעמוד שם! כעסו וצעקותיו לא ידעו שום גבולות, מדוע? כי לקחו ממנו את חיותו ממש.

ניתן להבין אפוא, שתגובתו המאופקת של בן הכרך למראה המלך אינה מלמדת כי הוא אוהב פחות את המלך ולהוט פחות אחריו, אלא להפך - שהקשר שלו עם המלך הנו עמוק ופנימי יותר.

מעץ - לאש

משל נוסף לעניין זה, מכיוון אחר, מופיע בכמה מאמרי חסידות. משל זה יובן היטב לאלו המומחים בצליית מאכלים על גבי גחלים, פעולה שעדיין נעשית פה ושם גם בימינו...

ובכן, כידוע לכל, לאחר שממלאים את מתקן הצלייה בפחמים ומדליקים בו אש, צריך לעבור משך זמן לפני שאפשר יהיה להניח עליו את המאכל. יש להמתין עד שהאש תדעך, ולא ייראו עוד להבות

גלויות אלא גחלים אדומות לוהטות בלבד, ורק אז ניתן להתחיל בצלייה.

מה אירע לגחלים שבערו לפני כן בהתלהבות כה גדולה? השקט שהשתרר והלהבות שנעלמו אינם מלמדים כי הגחלים כבו. בדיוק להפך: האש חדרה פנימה, ולמעשה האש והגחלים הפכו לדבר אחד. לכן שככה ההתפעלות הגדולה.

ובלשונו של הרבי מהר"ש:

...גחלת שכבר נשרפה אינה בבחינת הרעש כמו עץ הדולק, שנשמע קולו על-ידי שמתעכל באש, והיינו להיות כי הגחלת נשתנה מעץ - להיות אש עצמו.

אם כן, האש הגדולה והרועשת מעידה למעשה על כך שהגחלים עדיין אינם מוכנים. האש עדיין לא חדרה אל תוכם, והיא אינה בוערת כרבעי בפנימיותם. והנמשל הרי הוא לפנינו: כשאדם מתפעל ומתלהב מעניין מסוים ברעש גדול, הדבר מעיד על כך שהוא לא מאוחד בפנימיותו עם העניין, שכן לו היה הדבר נעשה חלק ממנו, אזי היה הלהט שלו להט שקט ופנימי - ב"קול דממה דקה"...

עומדים ממעל

עתה נשוב אל השרפים, הם המלאכים העליונים, בני הכרך, שמקומם כאמור בהיכלו של המלך - בעולם הבריאה הנעלה יותר.

כשאנו אומרים שעולם זה הוא "היכלו של המלך", מובן שאין פירוש הדברים שהקב"ה נמצא שם ולא במקום אחר, שהרי - כפי שהשרפים עצמם מספרים בנעימה קדושה - מלוא כל הארץ כבודו! המשמעות היא שלנבראים בעולם מרום זה ישנה היכולת לדעת את ה' - להבין ולהשיג את גדולת הבורא, כשם שהנמצא בארמון זוכה לדעת ולהכיר את המלך.

השרפים נהנים מהבנה והשגה פנימית (מוגבלת אמנם) בגדולת הבורא. כאן עלינו להיזכר במבואר בפרק ה' בספר התניא, שכאשר אדם מבין היטב, על בוריה, השכלה כלשהי, נוצרת התאחדות מופלאה בינו ובין ההשכלה שהבין. כן, אלו הן השורות הללו בספר התניא, בהן אנו נאבקים במלים הרבות מפורש ש.כ.ל...

כל שכל כשמשכיל ומשיג בשכלו איזה מושכל, הרי השכל תופס את המושכל ומקיפו בשכלו,

והמושכל נתפס ומוקף ומלוּבש בתוך השכל שהשיגו והשכילו...

דרך משל, כשאדם מבין ומשיג איזו הלכה במשנה או בגמרא לאשורה על בוריה... הנה הלכה זו היא חכמתו ורצונו של הקב"ה, שעלה ברצונו שכשיטעון ראובן כך וכך דרך משל, ושמעון כך וכך, יהיה הפסק ביניהם כך וכך... הרי כשאדם יודע ומשיג בשכלו פסק זה כהלכה הערוכה במשנה או גמרא או פוסקים, הרי זה משיג ותופס ומקיף בשכלו חכמתו ורצונו של הקב"ה... והוא יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל בגשמיות, להיות לאחדים ומוחידים ממש מכל צד ופינה.

לכך רומזים דבריו של ישעיהו אותם קראנו בפרק הקודם - "ואראה את ה'... שרפים עומדים ממעל לו", המתייחסים כמובן לדרגתם הגבוהה של השרפים העומדים "ממעל", בהיכל המלך, אבל, רגע - ממעל למי?

לכאורה אינו מובן, כפי שהקשה הבעש"ט, איך אפשר להיות שיעמדו ממעל לו? והרי מה שנאמר "ממעל לו" מוסב על מה שנכתב לפני כן - "ואראה את אֲדֹנִי יושב על כסא רם ונשא", ואיך אפשר שהשרפים יעמדו ממעל לבחינה זו?

ובפרט שבחינה זו היא מקור חיותם, ואיך אפשר שיעמדו ממעל לו - למעלה ממקור חיותם?

אך העניין הוא על-דרך מה שכתוב בתניא, שכאשר לומד ומשיג דבר הוי' זו הלכה, הנה אף שההלכה היא למעלה משכל האדם, מכל מקום, על-ידי זה שמשיג אותה הרי הוא מקיפה בשכלו, וכיון שהוא מקיף אותה הרי הוא למעלה ממנה.

ובזה יובן מה שכתוב "שרפים עומדים ממעל לו", דכיון שהם משיגים את מקור חיותם, הרי הם מקיפים את החיות והם למעלה ממנו.

הפסוק "שרפים עומדים ממעל לו" מלמד אותנו אפוא על מעלתם של השרפים, שידעת הבורא התאחדה עמם עד כדי כך שהיא כביכול נתפסת ומוקפת על ידם (אבל, שוב, מדובר בהבנה מוגבלת של דרגא מסוימת בלבד, שכן גם המלאכים העליונים אינם יכולים להבין ולהשיג את הקב"ה בעצמו, וזאת הסיבה שלא מוזכר כאן השם המפורש, אלא השם אֲדֹנִי, שהוא בדרגא נמוכה יותר). זהו אפוא הקשר

הפנימי, המהותי, של השרפים עם הקב"ה - קשר של התאחדות אמיתית.

בל נטעה, אם כן! השקט של השרפים אינו שקט של אדישות חלילה. השרפים בוערים באהבת ה' עצומה, שאין לתארה במלים, אבל הלהט שלהם הוא להט פנימי, "באש התשוקה בפנימיות נקודת הלב" (בלשון אדמו"ר הזקן), כמו הגחלת המאוחדת עם האש שבתוכה. לא פלא אפוא שהם נקראים "שרפים":

ושמם מוכיח עליהם, שנקראים בשם שרפים, על שם שכבר נשרפו בבחינת הרשפי אש, כמו שנאמר "רשפי רשפי אש שלהבת י"ה", לכן הם בחשאי... כמו גחלת שכבר נשרפה, שאינה בבחינת הרעש כמו עץ הדולק, שנשמע קולו על-ידי שמתאכל באש, והיינו להיות כי הגחלת נשתנה מעץ להיות אש עצמו... ולכן השרפים שכבר נשרפו אינם מרעישים כלל.

את השגתם בגדולת הבורא מבטאים השרפים בהכרזה התואמת את מדרגתם הרוחנית: קדוש קדוש קדוש ה' צִבְאוֹת - הם מתארים את גדולתו של הקב"ה כפי שהם מבינים ומשיגים אותה, ומספרים כמה הוא קדוש ומרומם ונשגב; ומאחר ששירתם נובעת מתוך ידיעה והבנה, הם יודעים להצביע על מקום הימצאו של הקב"ה כביכול - מלוא כל הארץ כבודו.

אין ספק שהכל יודעים שמלוא כל הארץ כבודו, וגם ילד קטן יכול להכריז זאת. אבל המלאכים כמובן אינם אומרים דברים בעלמא, אלא רק מה שהם עצמם מבינים ותופסים. החידוש הוא שהשרפים אכן משיגים כיצד כבודו של הקב"ה ממלא את כל הארץ, כך שהם אומרים זאת מתוך ידיעה והיכרות.

ובאמת הרי זו השגה גדולה ועמוקה ביותר, וכיוון שהשרפים הם בעלי השגה גדולה, הרי הם משיגים זאת, ולכן גם אמירת השירה שלהם היא בנחת רוח בשפה ברורה ובנעימה קדושה, שהוא עניין ההתיישבות (=ישוב הדעת, מתינות), והיינו לפי שעבודתם היא מצד השגתם באלקות, ולכן הם בהתיישבות.

מה זה?

אולם בעוד שירתם של השרפים, בעולמם, היא בנחת ובנעימה - בעולמות התחתונים יותר, עולמותיהם של חיות הקודש והאופנים, מתעוררת למשמע הדברים מהומה רבתי:

וכתר שם טוב עולה על גביהן

אמרי קודש של מורנו
הבעש"ט מפורשים
ומבוארים, מתוך החלק
השני של כתר שם טוב
המבואר העתיד לראות
אור בקרוב בהוצאת
מעיינות

ליום ההילולא
של הבעש"ט
בחג השבועות

של מלאכי השרת הגבוהים עליהם, אבל בלתי יודעים המה מהו!
בכל כוחם מתנשאים גם המה לשמי רום לעומת השרפים... כאדם השואף ורץ ברצון אדיר, ובהגיעו לרום ידוע (=לגובה מסוים) - נשבר ונדכא, ושב רפה אונים. ובשארית כוחו הוא הוא צועק מנהמת לבו בקריאת שאלה: מה זה?
כך, בעוד השרפים קוראים "מלוא כל הארץ כבודו" ומביעים בכך את השגתם ויריעתם אודות מקומו של הקב"ה כביכול, האופנים וחיות הקודש (כפי שאנו אומרים בקדושת "כתר") שואלים זה לזה: איך מקום כבודו להעריצו? ...
ואז, כאשר הם מכירים במרחק שבינם לבין הבורא, בהיותם בני כפר שאינם עומדים בהיכלו של המלך ואינם משיגים את גדולתו - הרי הם משבחים ואומרים: ברוך כבוד ה' - ממקומו. מהמקום שבו הוא נמצא, יהיה מקום זה אשר יהיה. מה והיכן - זאת אין הם משיגים.
התפעלות ללא גבול
אבל, אם עבודתם של השרפים המשבחים ליוצרים בנחת היא החשובה והנעלית - למה לא די בשרפים? מי צריך בכלל את עבודתם הרועשת של האופנים וחיות הקודש?
הגם שהאופנים הם למטה במדרגתם מהשרפים, שהרי השרפים הם בעולם הבריאה והאופנים בעולם היצירה, מכל מקום יש יתרון מעלה באופנים על השרפים, שהרי השרפים אומרים קדוש קדוש קדוש ה', שמזכירים את השם לאחר ג' תיבות, והאופנים אומרים ברוך כבוד ה' ממקומו, שמזכירים את השם אחר ב' תיבות...
דהנה, השרפים הרי הביטול שלהם הוא על-ידי השגתם, וכל השגה היא מוגבלת. אבל הרעש הוא התפעלות בלתי מוגבלת, והרי זה כעניין "בכל מאודך", בבחינת בלי גבול.
יש יתרון אפוא בנהמתם הפצועה של המלאכים 'הכפריים', שדווקא מתוך שאינה נתפסת בכלי, אין היא מוגבלת בהגבלת הכלי. שירתם של המלאכים אינה שלימה אם כן אלא כשהיא בוקעת ועולה מעולמות הבריאה, היצירה והעשייה כאחד, וכולם יחדיו - נעימות ייתנו למלך א-ל חי וקיים.

והנה, כאשר האופנים שומעים את השרפים אומרים כן - מרעישים בקול רעש גדול, מחמת ששומעים דבר גדול שהוא למעלה מהשגתם, שאינו נתפס ונקלט בהשגתם... שאין כוח בבחינת כלי השגתם להכיל ההשגה הגדולה והנוראה ההיא!
האופנים וחיות הקודש אינם מסוגלים להשיג את משמעות הדברים, להפנים אותם ולהתאחד עמם. אין להם, למלאכים התחתונים יותר - בני הכפר - הבנה ברוממות ונשגבותו של הבורא. שירת המלאכים העליונים "קדוש קדוש קדוש" מעוררת בהם תגובה של רעש גדול, התפעלות עצומה - האמנם כך?! מה פשר הדברים?
כי כל דבר חידוש שאינו מושג בשכל... נעשה מזה התפעלות... לומר: ראה זה חדש הוא! שאין כוח בשכלו לתפוס ולהשיג הדבר ההוא כמו שהוא בעצמו.
ומזה מתהווה הרעש, שמחמת גודל עוצם הפלאות הדבר הנורא שאין כוח בשכלו לתפוס בו, יתהווה לו רעש גדול כו'.
רעש והתלהבות - כך למדנו בהרחבה - נולדים בנו כתוצאה מהמפגש עם דבר חדש וזר, שאינו חלק מעולמנו. האופנים וחיות הקודש אינם משיגים את גדולת הבורא, ולכן הקשר שלהם עם הקב"ה אינו חודר אל תוכם עד לרמה של התאחדות המתבטאת ב"קול דממה דקה", כאותן גחלים לזהות ושקטות, אלא - כתיאורו של יחזקאל שקראנו בפרק הקודם: וְיָמוּת הַחַיּוֹת מִרְאִיהֶם כְּגַחְלֵי אֵשׁ בְּעֵרֹת כְּמִרְאֵה הַלְּפָדִים!
ולכן גם אהבתם ויראתם הוא בהתגלות ובתשוקה מורגשת, וכמו שנאמר "מראיהם כגחלי אש בוערות" כו', כלומר, כגחלי אש אשר האש עודנה קשורה בגחלת ומתלהטת בו.
להט זה מתעורר כאמור בעקבות דבריהם של השרפים. האופנים וחיות הקודש "מתנשאים לעומת השרפים" - לעומת ההשגה של השרפים, הם כאילו מתרוממים על קצות אצבעותיהם, יוצאים מכליהם ברצונם להבין גם הם משהו... לתפוס גם הם משהו...
כך מתאר זאת הרבי הרי"צ באחד ממכתביו:
מרגישים הם המלאכים הנקראים אופנים שישנו איזה דבר טוב, רואים המה כלות נפשם ותענוגם